

Dendrokronologisk undersökning av Stolphärbre från Kuntberget nu på Säfsnäs hembygdsgård

Stolpboden är brun/ofärgad, av dubbelsidigt bilat timmer med mestadels enkelkattknutar. Proven har tagits med tillväxtborr inifrån ur tre väggtimmerstockar, A8, B8, B9 (Syllstock/mushylla på sidan B d.v.s vänstra långsidan, räknas som B1) och underifrån ur C1 (syllstocken på bortsidan), samt ur de fyra golvtilljor (klover) som är längst bort från ingången. Proven ur golvtilljorna (SfHKun4-7) är starkt vittrade med bommulslänkande yta och saknar vankant.

Proven fördelar sig i två tydliga grupper utifrån datering. Golvtilljorna har sina yttersta bevarade ringar från 1739, 1740, 1741, 1743 med delar av ytterligare en ring synlig på samtliga. Tidigaste möjliga datering för dessa är därför sommaren 1744, men något eller några år senare är mer troligt. Den andra gruppen är betydligt yngre. Den består av syllstocken (C1, SfHKun8) med yttersta ring från 1879, och väggtimmerstocken A8 (SfHKun3) med yttersta ring från 1878 samt B8 (SfHKun3) vars yta tyvärr är skadad, men med dateringen ”efter 1873”. Inget motsäger att också denna stock är från 1878 eller -79. Provet ur väggstocken B9 kunde inte dateras.

Väggarna ger intryck av att vara enhetliga, förutom möjligen de understa varven. Tolkningen är därför att åtminstone golvet är från mitten eller andra hälften av 1740-talet, medan största delen av väggarna inklusive bakre gavelsyllen blivit ersatta omkring 1880.

Torbjörn Axelsson (2008-08-29)

Denna och andra dendrokronologiska studier återfinns på www2.hemsida.net/taxelsson/dendro/obj/index.htm

Tekniska detaljer

Proven i den äldre gruppen ger sammantaget ett övertygande TTestvärde mot referensen, 7,2), medan flera av proven var för sig inte hade gått att säkert datera.

Algorithm: Proportion of last two years growth (2,0,T)
Correlations between available samples in SfHKun.fil and references "SödraDalarna" dated to 2005 with corr >= 0,39 and with overlap >= 71
Results sorted according to decreasing correlation coefficient values.

	Corr	T- lap	Over lap		
all...	0,62	7,19	86	based on 4 members	
SfHKun5a	0,54	5,40	73	Tilja 2 räknad från C1. ytan vittrade, ej vk	(1739)
SfHKun4a	0,52	5,51	83	Tilja 1 räknad från C1. ytan vittrade, ej vk	(1740)
SfHKun7a	0,46	4,31	71	Tilja 4 räknad från C1. ytan vittrade, ej vk	(1741)
SfHKun6a	0,39	3,78	83	Tilja 3 räknad från C1. ytan vittrade, ej vk	(1743)

Av proven i den yngre gruppen har endast SfHKun3a ett nästan övertygande Ttest-värde (5,8). Medelkuvan ger dock ett värde på 6,4 och 129 år, vilket är övertygande.

Algorithm: Proportion of last two years growth (2,0,T)
 Correlations between available samples in SfHKun.fil and
 "SödraDalarna" dated to 2005 with corr >= 0,29 and with overlap >= 108
 Results sorted according to decreasing correlation coefficient values.

	Corr	T-Test	Overlap		
all...	0,49	6,40	129	based on 3 members	
SfHKun3a	0,46	5,83	128	A8 (vk)	(1878)
SfHKun8a	0,40	4,57	115	C1 möjlig vk	(1879)
SfHKun2a	0,29	3,18	108	B8 (ytan skadad - ej vk)	(1873)

Om man testar varje prov mot kombinationen av de övriga och de två mest relevanta kronologierna ("Södra Dalarna" och "Sfsn-PISY") som om dessa vore prov bland de andra, så blir dateringen av SfHKun2a (B8) och SfHKun6a betydligt mer övertygande.

Algorithm: Proportion of last two years growth (2,0,T)
 Correlations between each of 9 checked members (=all members) of the collection SfHKun.fil and the rest of the checked members of that collection (excluding samples of the same stem).
 Minimum overlap used when finding best match: 50

	Years	Member offset to ref set	Overlap	Corr	TTest	
SfHKun2a	110	132	108	0,52	6,2	(1873)
SfHKun3a	129	127	128	0,43	5,4	(1878)
SfHKun4a	84	265	83	0,54	5,8	(1740)
SfHKun5a	74	266	73	0,53	5,3	(1739)
SfHKun6a	84	262	83	0,49	5,1	(1743)
SfHKun7a	72	264	71	0,45	4,2	(1741)
SfHKun8a	116	126	115	0,44	5,3	(1879)
Sfsn-PIS	484	1	483	0,61	16,8	(2004)
SödraDal	644	0	483	0,65	18,8	(2005)

```

HEADER:
KeyCode=SfHKun2a
Length=110
DateEnd=1873
B8 (ytan skadad - ej vk)
DATA:Tree
455 354 356 298 256 203 190 148 168 136
105 118 152 132 117 104 150 148 171 183
184 177 147 124 68 28 16 27 22 42
51 52 35 36 46 54 57 63 61 69
78 112 81 61 48 85 36 29 37 45
47 44 33 32 21 24 33 66 76 104
62 55 68 129 107 86 65 34 24 29
33 35 38 35 42 26 17 17 23 25
31 40 40 39 38 12 0 12 10 21
29 49 89 89 70 72 52 42 38 29
38 35 43 26 29 32 34 29 38 41

HEADER:
KeyCode=SfHKun3a
Length=129
DateEnd=1878
A8
DATA:Tree
257 146 159 113 151 149 110 104 150 223
232 271 196 140 125 138 176 145 124 77
49 59 64 52 50 43 60 70 68 57
60 50 63 69 78 75 42 43 25 41
53 66 52 49 56 49 35 50 33 47
37 26 46 52 69 98 75 67 36 42
23 18 32 34 29 23 34 49 51 41
32 58 58 75 64 46 50 47 58 49
51 45 30 41 57 33 35 32 23 23
10 20 30 20 29 31 39 19 24 15
19 17 11 14 22 41 55 70 60 69
58 50 39 48 45 42 37 33 23 24
29 26 27 32 24 16 19 35 30 0

HEADER:
KeyCode=SfHKun4a
Length=84
DateEnd=1740
Tilja 1 räknad från C1. ytan vitträd, ej vk
DATA:Tree
171 231 258 298 269 381 273 199 248 305
356 402 320 277 262 224 218 172 159 195
188 237 233 150 203 208 260 205 140 138
106 95 80 104 121 131 150 146 127 133
131 110 91 112 99 127 142 133 140 136
133 89 64 78 66 97 102 100 114 106
104 76 80 125 93 83 85 91 99 61
91 93 110 114 97 89 95 93 57 45
30 34 28 13 0 0 0 0 0 0

HEADER:
KeyCode=SfHKun5a
Length=74
DateEnd=1739
Tilja 2 räknad från C1. ytan vitträd, ej vk
DATA:Tree
401 323 365 404 365 326 313 307 265 215
213 230 256 222 170 155 133 189 176 201
220 142 85 106 125 144 157 159 180 127
127 125 110 138 193 153 161 138 83 64
68 70 53 57 78 106 100 112 100 127
119 140 123 87 119 93 110 125 127 125
91 97 89 89 100 108 116 97 100 68
74 44 32 19 0 0 0 0 0 0

HEADER:
KeyCode=SfHKun6a
Length=84
DateEnd=1743
Tilja 3 räknad från C1. ytan vitträd, ej vk
DATA:Tree
358 305 417 349 373 354 316 256 301 309
282 241 218 237 205 229 261 220 250 178
157 142 180 231 225 148 186 205 155 127
106 127 153 159 210 125 97 97 110 121
186 144 159 144 85 64 85 85 106 104
110 89 83 68 95 89 76 123 114 83
110 78 104 87 81 68 59 59 83 72
106 72 76 91 85 53 66 57 78 81
61 45 70 59 0 0 0 0 0 0

HEADER:
KeyCode=SfHKun7a
Length=72
DateEnd=1741
Tilja 4 räknad från C1. ytan vitträd, ej vk
DATA:Tree
383 305 349 277 252 256 241 218 260 248
279 265 271 252 148 155 165 157 138 140
157 116 116 159 212 165 172 131 163 108
116 127 163 127 112 112 121 163 123 83
104 91 100 80 95 121 100 93 83 87
112 61 70 76 97 91 57 114 108 104
142 116 116 129 136 119 95 83 85 102
95 97 0 0 0 0 0 0 0 0

HEADER:
KeyCode=SfHKun8a
Length=116
DateEnd=1879
C1 möjlig vk
DATA:Tree
210 181 150 128 99 104 102 82 86 96
110 89 113 117 113 109 109 85 103 126
161 138 122 96 83 74 16 14 34 83
125 97 84 68 64 70 57 102 127 111
116 148 111 86 76 77 47 50 56 68
66 65 61 56 41 58 43 54 88 124
121 116 123 116 119 93 91 76 53 66
72 61 59 64 59 64 55 34 49 55
59 80 87 89 85 80 74 57 55 38
76 93 93 100 129 116 93 85 63 64
104 116 104 55 53 53 76 72 76 95
74 61 36 57 68 49 0 0 0 0

```